

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum,
quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in
tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiarvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

Paragraphvs V. De suspensione, dissolutione, & revocatione unionum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](#)

PARAGRAPHVS V.

De suspensione, dissolutione, & revocatione unionum.

Questio 934. An, quando, & qualiter suspendantur uniones?

1. **R**espondeo primò in genere: Qui unire potest, potest etiam dissolvere factam unionem; sicut qui potest condemnare, etiam potest absolvere. *I. is qui potest, ss. de acquir. heret.* juxta illud: *Quod ius sit, retinque Prætor, contrario imperio tollere potest. I. quod ius sit, ss. de re judic.* Corrad. pr. benef. l. 2. c. 15. 2 n. 48. citans c. cùm ex injuncto de heret. & Rebuff. in pr. tit. de union. revocat. n. 15. male tamē allegans illud, qui instituire potest, potest etiam delitare; quod falsum esse, sape dicunt est alibi. Garc. p. 12. t. 2. n. 302. Castrop. de benef. d. 6. p. 12. §. 4. n. 4. res enim, per quas causas nascitur, per eas & dissolvi potest, ut Castrop.

2. Respondeo secundò: In quacunque, quamvis generali suspensione unionum, quæ per Papam dari solet in resignationibus in favorem beneficiorum unitorum in vim Decretorum Concilii Tridentini, nisi fiat de iis expressamento. Corrad. pr. benef. l. 4. c. 8. n. 6. ubi etiam habet formam, qualiter, duni datur hæc suspensio per Cancelleriam, solet extendi, & in specie, seu in terminis suspensionis unionis Seminario facta hanc dicit esse praxim, ut aliquo modo de hac unione fiat mentio in supplicatione, quam ait diversimode concipi, ut numirum vel Resignatarius in dispositiva supplicationis dicat: *Suplicat igitur humiliter S. V. Etiam orator, quatenus specialem gratiam faciendo unionis de dicto beneficio Seminario N. ordinaria, seu Apostolica auctoritate factam, illiusque vim & effectum hac vice suspendingo, ex hujusmodi vacacione effectum hujusmodi fortiri, aut locum sibi vindicari non posse, neque debere decernendo, resignationemque hujusmodi admittendo, &c.* Vel ut dicta suspensio petatur in clausula non obstantium, in calce prime partis supplicationis, nempe: *non obstantibus praesenti unione de dicto beneficio Seminario Ecclesiastico N. ordinaria, seu Apostolica auctoritate facta, quam illiusque effectum ad effectum presenti resignationis suspenderet placet, &c.* Addit etiam Corrad. quod, si de unione Seminario facta non fuerit facta specifica mentio, illa non comprehendetur in generali suspensione: quin & ait, plures se vidille, hujusmodi suspensionis petitionem, etiam pro prima vice, siue denegatam, ne contingat tales uniones nunquam fere fortiri suum effectum, dum, si beneficium sic unitum de uno in alium relinquitur, daretur processus in infinitum, & sic unio redideretur frustratoria contra mentem Papæ, qui etiam concedit dictas suspensiones, quatenus credit, per hujusmodi resignationem citius unionem fortiri effectum, cum contingere possit, ut Resignatarius præmoriarur. Subiungit & aliam suspensionis talis concedenda formulam, ac denique approbare videtur illud, nempe ut ad refecendas re ligationes, Seminarium agat cum beneficiis, ut beneficium sic unitum ad favorem Seminarii relinquat cum reservatione pensionis super fructibus dicti beneficii, sive pro ipso resignante, sive pro alio ipsi bene viso, ut nempe sequatur effectus prædicta unionis, ablatâ occasione tot resignationum.

P. Leuren. Fori. Benef. Tom. III.

Questio 935. An, & à quo fieri possit dissolutione unionis?

1. **R**espondeo primò in genere: Qui unire potest, potest etiam dissolvere factam unionem; sicut qui potest condemnare, etiam potest absolvere. *I. is qui potest, ss. de acquir. heret.* juxta illud: *Quod ius sit, retinque Prætor, contrario imperio tollere potest. I. quod ius sit, ss. de re judic.* Corrad. pr. benef. l. 2. c. 15. 2 n. 48. citans c. cùm ex injuncto de heret. & Rebuff. in pr. tit. de union. revocat. n. 15. male tamē allegans illud, qui instituire potest, potest etiam delitare; quod falsum esse, sape dicunt est alibi. Garc. p. 12. t. 2. n. 302. Castrop. de benef. d. 6. p. 12. §. 4. n. 4. res enim, per quas causas nascitur, per eas & dissolvi potest, ut Castrop.

2. Limitanda tamē est responsio, ut ij, qui non jure ordinaria, sed solum consuetudine, præscriptione, privilegiū unire possunt, non possint uniones à se factas dissolvere; eò quid dissolvere est quid diversum ab unire, & consuetudo, privilegia, & præscriptio se non extendant ad contraria. Castrop. loc. cit. Azor p. 1. t. 8. c. 29 q. 5. citans Rebuff. ubi ante, n. 20.

3. Respondeo secundò in specie: Primò suspendere non tantum potest Papa uniones v.g. pro effectione resignationis beneficii uniti. Card. de Luc. de benef. l. 7. n. 2. sed & de potestate Papæ dissolvendi uniones quacunque non est dubitandum. Card. de Luca de benef. l. 48. n. 15. Azor loc. cit. Secundò Legatus de latere. Castrop. Azor. ll. cit. Tertiò Episcopus, aliisque Ordinarius potens unire beneficia. Ventrigl. To. 2. annot. 8. §. 2. n. 32. Tond. qq. benef. p. 3. t. 156. n. 3. Barbos. juris Eccl. l. 3. c. 16. n. 10. Castrop. Azor ll. cit. Quartò Capitulum Sede vacante, si eo tempore potest. Castrop. Azor. ll. cit.

Questio 936. Quas uniones dissolvēre possint Legatus à latere, Episcopus, aliqui pollentes in hoc potestate ordinariā?

1. **R**espondeo primò in genere, posse eas omnes dissolvere, quas facere possunt. Castrop. loc. cit. Hinc

2. Respondeo secundò in specie: Legatus potest dissolvere uniones factas ab Episcopo; quia has ipse facere potuit; & contrà Episcopum dissolvere factas à Legato potestate eius ordinariā. Garc. loc. cit. n. 303. Azor. loc. cit. Item factas à Predecessore suo. Ventrigl. loc. cit. n. 33. quia & has ipse facere potuit. Legatus, & Episcopus dissolvēre potest uniones factas à Papa, siquidem Papa uniendo non tollit potestatem Ordinarii. Corrad. pr. benef. l. 2. c. 15. n. 51. Garc. cit. n. 303. Castrop. Azor. Ventrigl. ll. cit. citans Rebuff. in pr. tit. de union. revocat. n. 16. Non tamē potest Episcopus dissolvēre uniones, quas Papa fecit ex plenitudine potestatis, & non potestate ordinariā. Card. de Luca de Paroch. d. 35. n. 8. Ventrigl. cit. n. 33. Garc. n. 304. cum Per. de Peru. tr. de revocat. union. c. 4. uti nec id potest Legatus de latere. Garc. ibid. ex eodem. Sic etiam Episcopus facere non poterit dissolutionem unionis facta à Legato de latere ex speciali commissione, quam is alias potestate suā ordinariā facere non poterat. Atque ita, uti unire non potest, ita nec potest dissolvere uniones beneficiorum exemptorum Episcoporum; sed id spectat ad solum Papam, qui solus est Superior exemptorum. Azor. loc. cit. q. 5.

cit. q. 5. Tond. qq. benef. §. 3. 6. 128. n. 4. citans Rebuff. in pr. de union. revocat. n. 22. Quamvis & Legatum de latere facere posse dissolutionem ex-emptorum satis indicet Tond. loc. cit. dum ait: Horum beneficiorum solus superior est Papa, vel Legatus de latere.

Quæstio 937. An ad dissolutionem unionis requirantur cause, & quæ?

1. **R**espondeo primò: Requiritur causa justa & legitima; seu inferior Papæ, sicut sine con-currente justa causa unire, sic nec sine illa dissol vere unionem potest. Ventrigl. loc. cit. n. 34. Cor rad. l. 2. c. 15. n. 55. Garc. cit. n. 303. Castr. loc. cit. n. 4. Card. de Luc. ad Irid. d. 8. n. 34.

2. Secundo: Haec causa sunt eadem in dissolvenda, qua facienda unione, nempe utilitas, & necessitas. Corrad. loc. cit. n. 46. Castr. loc. cit. Garc. loc. cit. n. 305. Azor p. 2. l. 6. c. 29. q. 4. ubi: ob necessitatē evidentem, vel magnam Ecclesia utilitatem jure unio dissolviatur. Si ubi unio incipit esse noxia Ecclesia, v. g. si inde fraudulent eleemosynæ, si pereat hospitalitas, si religio laxetur, dissolvi justè potest. Azor loc. cit. & ex eo Garc. Sic etiam cessante causa, propter quam facta fuit unio, ea dissolvi potest, & Ecclesia ad primum statum reduci. Card. de Luca de Paroch. d. 35. n. 8. Corrad. loc. cit. n. 44. Azor loc. cit. Garc. cit. n. 305. citans Caccialup. de union. a. 9. Rebuff. in pr. tit. de union. revocat. n. 1. & 2. Redundat hoc enim in manifestam Ecclesia utilitatem, & augmentum cultus divini esse plures titulos beneficiales, quorum singuli suos distinctos Rectores habeant, qui inde congruerent vivere possint. Sic si cesset paupertas Ecclesia, ob quam facta est unio, excrescentibus fructibus, dissolvi potest unio. Corrad. loc. cit. n. 45. Azor. cit. q. 4. Dico dissolvi potest; nam eti, dum Ecclesia ex tenui redit ad pinguiores reditus, justa sit causa dissolvendi unionem, non tamen propterea se dissolvitur unio, aut ea dissolvenda est necessarium Garc. n. 306. citans Pet. de Perus. d. 3. q. 3. Cenzellini. in Clem. fin. v. defensor. de rebus Eccl. non alien. Sic si ob pestem, bellum, aliaque pericula, vel ob aëris intemperiem, soli sterilitatem, deficiente populo, unita fuit Ecclesia, redeunte dein populo dissolvi potest unio. Azor. loc. cit.

3. Respondeo tertio: Causa dissolutionis unionis, nempe dicta Ecclesia necessitas, vel utilitas non minus ad dissolutionem unionis, quam ad faciendam unionem est probanda. Castr. l. cit. Azor. cit. q. 4. in fine. citans Oldr. cors. 261. Et si ita claret, ac ea probanda est ad unionem faciendam; cum unio fit odiosa, & juri communi adversa, quod vult, ut beneficia singula singulis conferantur, & sic per rescissionem unionis Ecclesia redeat ad primum statum juri communi magis conformem. Castr. loc. cit.

Quæstio 938. Qualiter dissolvenda uniones, seu an & quæ in earum dissolutione requirantur solennitates?

1. **R**espondeo primò in genero: requiritur quoque in dissolutione unionis aliqua solennitas Ventrigl. loc. cit. n. 34. Card. de Luca de Paroch. d. 35. n. 9. & ad Trident. d. 8. n. 34. ubi: in Ecclesiis inferioribus praeternum Parochialibus, dum agitur de unione accessoria & subjectiva, vel etiam altera, qua aqua

principalis dicitur, adeò, ut de facto unus utriusque sit Rector, dissolutione, cum dicatur species alienationis, exigere rigorosas solennitates & causam, ideoque ubi apostolica auctoritas non accedat, non de facili verificabili evaluitur, ut illius dissolutionis, que cum sola Ordinarii auctoritate sit.

2. Respondeo secundo in specie: haec solennitates requiruntur sunt primo cognitio causa dissolutionis facienda; non secus enim ac in facienda unione ea cognitio requiritur. Corrad. l. cit. n. 52. Tond. qq. benef. p. 3. c. 156. n. 4. Barb. juris Eccles. l. 3. c. 16. n. ult. Ventrigl. l. cit. n. 34. Garc. l. cit. n. 307. citans Pet. de Perus. de revocat. union. a. 24. Secundò consensu Capitali, Corrad. l. cit. n. 52. & 55. Barb. l. cit. Azor. l. cit. q. 5. in fine. Castr. l. cit. Garc. cit. n. 307. citans Pet. de Perus. & Rebuff. ubi ante. Tertiò vocatio eorum omnium, quorum inter se, unionem non dissolvit. Tond. l. c. Azor. l. cit. q. 6. Corrad. cit. n. 55. Ventrigl. c. n. 34. Castr. cit. n. 4. Garc. n. 208. citans Pet. de Perus. ubi ante. c. 6. Rebuff. n. 26. Hinc igitur primò vocandus necessario est Rector beneficii uniti, seu qui illud unitum suo beneficio possedit, & nisi ille vocetur, dissolutione est nulla. Azor. l. cit. q. 6. Castr. l. cit. Tond. l. cit. n. 5. cum agatur de dissolutione juris etiam quæstio. Tond. ibid. Dum autem dissolutione unionis non habet effectum suum nisi post mortem Rectoris, seu possessoris illius beneficii uniti, hic vocandus non est, cum nullum ei creetur præjudicium. Ventrigl. l. cit. n. 34. Secundò vocandus est etiam Vicarius, qui in unita Ecclesia moratur, & amque administrat; quia & ejus causa agitur. Castr. l. cit. Azor. cit. q. 6. Tertiò, dum ea dissolutione fit vacante beneficio principali, cui unitum erat illud aliud accessoriæ (idem est, si fiat vacante beneficio, cui æque principaliter unitum, hoc enim non minus vacat, quam illud, dum haec unio non tollit titulum), adeò que non impedit distam vacationem) vocandus est defensor beneficii. Tond. cit. n. 5. Castr. l. cit. Garc. n. 308. citans gl. in Clem. fin. de reb. Eccl. non alien. v. vacabat. Pet. de Perus. d. 3. Rebuff. ubi ante n. 13. quia dum unio facta est ex causa necessitatis, vel utilitatis Ecclesia, ac proinde jam quæ situm jus & utilitas Ecclesia, dum agitur de se jungendo iterum beneficio ab illa, adeò que hic intervenient alienatio; cum possessorem non habeat, habere debet defensorem, qui unionem defendat, & dissolutionem impedit. Tond. Castr. l. cit. Quartò Patronus, seu is, qui per unionem ius patronatus amitterat, cum ejus interfit, ut pote ad quem dissoluta unione hoc ius redit. Castr. l. cit. Azor. cit. q. 6. Quintò Pralatus utriusque Ecclesiæ, si beneficia unita ad diversas dioceses spectant. Castr. l. cit. Azor. cit. q. 6. Corrad. cit. n. 15. n. 56.

Quæstio 939. An, & quæ uniones ipso jure, ac sine opera Episcopi, aut alterius solventur?

1. **R**espondeo Uniones, annexiones, incorporationes Monasteriorum, Prioratum, Proprietarum, dignitatum, personatum, administratum, officiorum, & cujusvis qualitatis aut generis beneficiorum, quibus liber alii similibus, aut etiam fabricis, plurime locis factæ dissolvuntur ipso jure, habenturque pro non factis, beneficia que reciduntur ad statum pristinum, possuntque tanquam vere vacantia à Sede Apostolica impetrari,

si non solvantur de iis quindenaria, & de iis solvendis obligatio sua. Sic enim exprese statuit Paul. II. per constitutionem suam datam Anno 1462. ius Jan. in Bull. tri. 6. hujus Pontificis §. 6. & §. ut Monasteria, Prioratus, Proprietatis, dignitates &c. & quæcumque alia beneficia unita, pro quibus alias Camera Apostolica annata seu alia iura solvi consueverant, vel qua debebant annatam, aut medios fractus anni unius, imposterum (hoc est, facta jam eorum unione) solvantur, seu de iis solvantur singulis quindenannis perpetuò secururis, & ii, quorum interest, infra anni spatium sive in eadem Camera efficaciter & cum effectu ad hanc solutionem obligare debeant; & nisi hec præstant, dictorum beneficiorum uniones penitus refolvantur, & ea beneficia ad pristinum statum redeant. Lott. l. 1. q. 29. n. 1. Quam dein constitutionem post plures alios Pontifices Paulus IV. in Constitut. 1580. calend. feb. in Bullario 17. confirmavit, extenditque ad omnes Congregationes tam seculares, quam regulares, ut videre est apud Lott. ibid. n. 2. Eadem Constit. Pius V. subi. idem & fortioribus decretis innovavit. Constit. sua 3. exp. sequitur extendit ad uniones factas quibusvis Cathedralibus ac Metropolitanis, seu Collegiatis Ecclesiis, aut Capitularibus mensis, etiam pro quotidiani distributionibus, ac aliis usibus, nec non Collegiis, Universitatibus, Congregationibus quorumvis Ordinum monasteriis, dominibus, Hospitalibus, fabricis, ac urinque sexus personarum prius locis, quamvis privilegiatis ex exemplis, sub quibuscumque renoribus & formis apostolica auctoritate, seu alias quomodolibet. Lott. loc. cit. n. 3. Eadem adhuc magis corroboravit, ac extendit Sixtus V. in Constitut. data 14. Maii 1586. in Bullario 33, ut videre est apud Lott. loc. cit. n. 4. Porro Papam ejusmodi uniones ipso iure refolvisse, seu resolutas declarasse sic probat Lott. loc. cit. n. 8. nimurum quod, licet dictio illa pentitus, quæ utitur Papa, non semper sit latæ sententia, & quandoque hanc vim perdat ex subiecta materia, tamen in presente casu, ubi Constitutione pergit explicare sui decreti effectum, dum vult eadem beneficia tanquam vere vacantes posse impetrari, dictio hec penitus hujusmodi vim suam retineat, & inducat canonem latæ sententia. Pro quo citat Salomon. §. fin. in foris, ad finem, de pignor. ait Tiraq. ad l. si inquam, revertantur n. 10. & de revocat. donat. Addit nihilo minus Lott. n. 9. Se arbitrii, impetrantem ex hoc capite pro altruis hujusmodi vacatione non habere fatis, si simpliciter ostendat, celsitum esse in solutione quindeniorum, velin obligatione de iis solvendis, cum dicta Constitutione dicendo: si a solutione aut obligatione premissis cessare presumpserit: exigat contemptum, qualem verbum presumpserit inducit, vergens ad dolum & tremoritatem juxta Cardin. Clem. l. n. 22. de privileg. & Nav. in man. c. 27. n. 155. & seq.

Questio 940. An, & qualiter uniones, an in invalidæ factæ per Prædecessores, vel etiam per ipsum Papam, ab Episcopo Successore examinatur, & retractantur?

Respondeo primo: Jure communi permisum est Episcopo, uniones per suos Prædecessores quandoque factas revidere, & si minùs Canonica sint, disolvere & irritare. Lott. l. 1. q. 29. n. 10. Sic etiam Caltrop. de benef. d. 6. p. 12. §. 3. n. 2. aut, quod licet per Tridentinum seq. 7. c. 6. non con-

P. Leuren. Fori Benef. Tom. III.

cedatur Ordinariis potestas examinandi uniones 40. annis ante publicationem Tridentini factas, cum tamen id per dictum Concilium iis non denegetur, posse Ordinarios eas examinare juxta formam juris communis, pro ut Barbos. ad cit. locum Trid. dicere, resolvisse S. Congregation. Sic quoque posunt Episcopi vi juris communis examinare, & inventas factas perperam declarare irritas uniones factas, & effectum fortis post Tridentini publicationem, siquidem Trident. Decretum de his unionibus nihil disponit, sed solum de unionibus factas ante sui publicationem à 40. annis. & de factis post sui publicationem non fortis effectum. Caltrop. loc. cit.

2. Respondeo secundo: Posse Episcopos seu Ordinarios vi dicti decreti Trid. uniones perpetuas à 40. annis circa factas examinare, & qua per obrepitionem vel subreptionem obtentas inventa fuerint, irritas declarare. Caltrop. loc. cit. Azor. p. 2. l. 6. c. 28. q. 22. Et quidem respectu unionum obtentarum per sedem Apostolicam (utpote quas retractato permisum non est à jure Episcopis, ut ait Lott. loc. cit. n. 11. citans c. 1. & 2. de confirm. utili vel iniutili. & Rotam dei. 737. n. 2. p. 2. recent. intellige, si facte potestate supremâ, & non ordinariâ, ne dictis supra contradicatur) obrepitione & subreptione opus fuisse dicta Trid. dispositione, quæ ad hoc tanquam Sedis Apostolica delegati constituerentur, tradit ibid. n. 12. Lott. ubi etiam ait, ideo à Concilio restrictum hoc tempus ante sui publicationem ad 40. annos, ut uima & summa alias induceretur rerum perturbationis, si altius ascenderent Episcopi ad convelleadas uniones factas antiquiore tempore, conformi in tamen, à se factis, nimurum, quod non prohibetur videlicet. Decreti Episcopi examinare etiam uniones antiquarum temporum. Caltrop. hanc dissertationem, nimurum illud tempus ad 40. annos determinatum, ut præpediret, quod minùs possessor uniti beneficii contra hoc examen se tueri posset præscriptione se è quadragesimâ. Quadragesima vero aut illi computandi sunt ex die, quo Concilium auctoritate Papa promulgatum est. Lott. loc. cit. n. 14. Azor. loc. cit. q. 22. Porro constitendo quod ad hoc examen Ordinarium (edis Apostolica Delegatum) impedit ne possessor talis beneficii uniti appellare posset ad Metropolitanum (cum ab eo, qui ut Delegatus procedit, non nisi ad delegantem debet appellatio e. super quæ. §. porro de off. deleg.) & ne Delegatus à latere posset se in illa causa intromittere. Caltrop. cit. n. 2. in fine. citans Sanch. in Decalog. c. 29. n. 179.

3. Respondeo tertio: Uniones vero à dicto tempore ante Concilii promulgationem factas, & effectum nondum in toto vel parte fortitas, & deinceps ad cuiusvis instantiam faciendas, si eas legitimis, aut aliis rationabilibus causis coram loci Ordinario, vocatis, quorum interest, verificandis factas fuisse constitutæ, idem Concilium loc. cit. constituit, tanquam per subreptionem obtentas præsumendum ab Episcopo, & nisi aliter à sede Apostolica declaratur fuerit, habendas pro parentibus omnino viribus. Caltrop. Azor. ll. cit. Proinde jam Ordinario exposcenti literas unionis, hæ exhibenda sunt. Azor. cit. q. 22.

4. Respondeo quartio: Illud præterea à Trid. seq. 7. c. 7. disponit: ut beneficia omnia curata, que Cathedralibus, Collegiatis, seu aliis Ecclesiis, vel monasteriis, beneficiis seu Collegiis, aut prius locis quibuscumque unita & annexa reperiuntur, ab Ordinariis locorum singulis

annis visitentur, qui so licet per idere procurant, ut per idoneos Vicarios, etiam perpetuos, nisi ipsi Ordinariis praepono Ecclesiarum regimine aliter expedire videbitur, ab his cum tertia partis fraudum, aut maiore vel minore arbitrio ipsorum Ordinariorum portiones, etiam super certata re assignant, ibidem deputandos, animarum cura laudabiliter exercantur, appellationibus privilegiis, exemptionibus, etiam cum Judicium deputatione, & iorum exhibitionibus quibuscumque etiam promissis minimè suffragentur, & de quorum Vicariorium Constitutione in dictis beneficiis unitis vide Castrop. cit. §. 3. & n. 3, per plures num. seq. Azor. l. cit. 6. 29. q. 1. 2. 3. & dicta à nobis alias de Vicariis.

Questio 941. An, & que uniones revocentur per Reg. Cancell. 21 seu Revocatoriam unionum?

1. Respondeo secundum: Complectitur rigida regula iolas uniones factas, non tan en auctor effectuatas, ut & faciendas in vim mandari Apostolicis, seu quia Papa mandaverat fieri in partibus, si de narratis constret, ita ut, si interea monstrarat Papa mandans, omnes illa concessiones & mandata super unionibus, annexionibus, incorporationibus per promulgatam à subsequenti Papa hanc regulam sint irrita, & nullius firmatis. Chok. ad hanc reg. n. 14. securus autem foret, si non ceterebuntur revocatae haec uniones facta & facienda, si post mortem quidem Papaz concederent, ante promulgationem tamen hujus regulae, per subsequente Pontificem factam, gratias de intendendo, vel unio facta haberet effectum. Chok. loc. cit. n. 18.

2. Ampliatur hoc ipsum, ut non intreret hæc regula, si unio etiam in parte tantum sit sortita effectum suum: negativa enim, quod unio non sit sortita effectum, negat totum, & in dubio potius est pronunciandum pro non revocatione. Garc. p. 12. c. 2. n. 294. & sic, si unio facta de pluribus beneficiis simul, sufficere ad hanc exclusionem à dicta regula, quod habuerit effectum de aliquibus. Carol. Ant. de Luca. l. cit. ubi hic inquit: quoniam unio est unica plurium beneficiorum sub unica expressione valoris, ac unica structura verborum, tanquam actus individuus, qui juxta recepta regulas non potest pro parte valere, & pro parte non unde propterea quoties actus in parte effectuatus est, dicitur effectuatus in rotum ad effectum; ut non subjaceat huic regule revocatoria, ne una eademque res diverso jure censetur, citat pro hoc Cavalier. decis. 403. n. 6. decis. 449. n. 7. Bursatt. decis. 870. n. 4. & Rotam. Dunt ad instar sententia continetur plura capitula separata, sive ad instar ejusdem scripturarum continentis plures gratias distinctas, unio plurium beneficiorum dici posset distributiva in singulis cum eorum distincto valore, distinctaque dispositione, adeo, ut dici possit toti uniones quot sunt beneficia. Card. de Luca. loc. cit. similia ferè ex eodem Cavaliero. cit. decis. 449 habet Corrad. l. 2. c. 5. & n. 31. ubi, quod, cum fuissent unita plura beneficia pro erectione aliquor canoniciatum, dum eorum beneficiorum valor fuisset sub unica expressione coacervatus, dos eriam censebarat unicæ; & sic, cum unio effectuata in uno ex illis beneficiis unitis sub eadem expressione valoris, censeretur effectuata quod ad reliqua beneficia. Unde etiam parum refert, ut idem Corrad. n. 13. si facta non fuerit unica unio omnium beneficiorum, sed plures ac distinctæ, & proinde per effectuationem unius inferri non possit ad effectuationem alterius; & quia unio talium beneficiorum unica tantum dicitur, non autem plures; cum appareat unicam dispositionem unicæ oratione ac structurâ pendente ab iisdem verbis: unus, annectimus & incorporanus, in fine ipsius orationis appositis. Præsertim vero id ipsum

confirmatur ex eo, quod, ut d. dum ipsorum beneficiorum valor nou fuit distractæ ac separatae, prelius, sed in simul, & ita in confuso in unam tamam conservatus, quod clavis probat uniuersitatem unionem, non plures & distinctas esse factas, sed vero facta revera fuisset non unica uno, sed plures & distinctæ, ab effectuatione unius non licet retinere ad effectuationem alterius, & sic eadem gratia pro una parte esset valida, pro altera non, & licet cetero quod ad partem invalidam, usum fuerit quod ad viciam.

3. Respondeo secundum: Complectitur rigida regula iolas uniones factas, non tan en auctor effectuatas, ut & faciendas in vim mandari Apostolicis, seu quia Papa mandaverat fieri in partibus, si de narratis constret, ita ut, si interea monstrarat Papa mandans, omnes illa concessiones & mandata super unionibus, annexionibus, incorporationibus per promulgatam à subsequenti Papa hanc regulam sint irrita, & nullius firmatis. Chok. ad hanc reg. n. 14. securus autem foret, si non ceterebuntur revocatae haec uniones facta & facienda, si post mortem quidem Papaz concederent, ante promulgationem tamen hujus regulae, per subsequente Pontificem factam, gratias de intendendo, vel unio facta haberet effectum. Chok. loc. cit. n. 18.

4. Respondeo tertium: Ut rolleretur omnis controversia, & dubitatio, Julius III. in hac regula a se edita designavit, & expressit omnes harum uniones non sortitarum effectum, aut faciendarum species, dum ait: omnes uniones, annexiones, incorporationes, suppressiones, extinctions, applications & dismemberations; etiam perpetuas uniones factas quibuscumque Ecclesiæ, monasteriis, dignitatibus, universitatibus, & aliis p[ro] locis, ac qua, cunque concessiones & mandata super unionibus, annexionibus, incorporationibus faciendi. Chok. loc. cit. n. 15. quin &, ut hodiecum adhuc hæc regula edita est, complectitur omnes enumeratas jam unionum harum species & modos. Gonz. gl. 5. §. 7. n. 43. iisdem omnino verbis Iuli III. utens, Corrad. in pr. benef. l. 2. c. 13. n. 21. ubi adhuc amplioribus verbis hoc ipsum explicat, dum ait: ex stat regula Cancell. 13. quæ summis pontificis omnes uniones, annexiones, incorporationes, suppressiones, extinctions, applications, dismemberations, etiam perpetuas de quibuscumque Cathedralibus, nec non a suis Ecclesiæ, Monasteriis, dignitatibus, personatis, officiis, & beneficiis Ecclesiastici, & omnibus domibus, prædictis & locis per cessum vel decepsum, aut quamvis altam dimissionem vel amissionem, qualia unque faciunt, in vicem, vel a suis Ecclesiæ, monasteriis & mensis, etiam Capitularibus, dignitatibus personatis, officiis, beneficiis, ap[osto]lis & aliis locis, universitatibus, etiam studiorum generarium & Collegiis, etiam in favorem S. R. E. Cardinalium, & Ecclesiæ ac monasteriis per eos obtentis, quomodo libet apostolica vel alia quavis (non tamen Tridentina) auctoritate nec non pro fundatione seu donatione, augmentatione vel conservatione Collegiorum, &c. que non sunt sortita effectum ac qua, cunque concessiones, mandata super unionibus, annexionibus, incorporationibus, & aliis promissis faciendis revocavit & cassavit. Sic Lott. l. 1. q. 2. n. 181. ait: ut cunque prætendatur unio facta, sive suppressio, sive dismemberatio, sive suppressione etiam ab ipso Papa facta, si non est sortita effectum ante Papæ obitum, subiecta regula Cancell. revocatorie unionum, & l. 1. q. 29. n. 15. quisque Papa per dictam regulam revocat omnes uniones, suppressiones & dismemberations, sive apostolica sive quacunque alia auctoritate factas, que sunt efficiam non sunt sortita. Et ead. q. 29. n. 25 ubi, quod extrahit duos

duos casus, nimirum unionis sortita effectum, & facta in virtute Tridentino Papae per hanc regulam declarat, se omnino irritare quicunque uniones cum quibuscumque clausulis & decretis factas, adeo, ut non obstat clausula præservativa à futuris regulis, tam suis quam Successorum; eò quid cùm regula procedat per viam legis cum clausula; ut obstantia habeantur pro expressis; satis dicitur huic præservativa derogatum; neque enim prædecessor imponere potest legem successoris, iuxta c. innotuit. 20. §. quavis elect.

5. Respondeo quartò in specie ad hoc, de quo fortè adhuc dubitari poterat; cùm per verba illa: quomodo liber Apostolicā, vel alia auctoritate quacunque facta: revocentur uniones non sortita effectum per Pontificem prædecessorem, & per ipsam Sedem Apostolicam, etiam Consistorialiter, & ex certa scientia, & motu proprio concessa: a fortiore quoque revocatae videntur uniones facta per Legatos aut Ordinarios, utpote quia debiliores censent debent, cum concessa sint ab habentibus minorem potestatem. Corrad. l. cit. n. 22. citans Mandol. ad hanc reg. q. 6. n. 10. Contrarium tamen sentire videatur Chok. ad hanc reg. n. 15. ubi ait: procedit in unionibus factis non solum quacunque auctoritate Apostolicā, sed etiam quacunque alia, non tamen ordinaria, vel auctoritate Concilii Tridentini.

6. Excipiuntur nihilominus & præservantur, seu non comprehenduntur sub ea regula uniones non effectuatae, facta in virtute, seu in executionem decretorum Trid. Chok. ad hanc reg. n. 15. Paris. de resign. l. 2. c. 9. n. 58. Corrad. cit. n. 21. & 23. Gonz. l. cit. n. 46. Lott. cit. q. 29. n. 15. & cit. q. 28. n. 181. nempe quatenus dictum Concilium decrevit uniones fieri ex aliqua harum trium causarum: nimirum pro erectione Seminarii sess. 23. c. 18. dum in Ecclesia Cathedrali, vel Collegiata insigni sunt præbendæ adeo tenues, ut cum distributionibus quotidianis non sufficiant decenti Canonicorum gradui pro loci & personarum qualitate sustinendo. sess. 24. c. 15. dum Ecclesia curata ad eō est pauper, ut alterius statutissimus pro dignitate nequeat conservari. sess. 21. c. 5. pro ut hoc ipsum etiam expressum in regula hac edita à paulo V. apud Chok. loc. cit.

7. Secundò excipiuntur uniones facta pro fundatione, dotazione, augmentatione vel conservatione collegiorum, & aliorum piorum & religiosorum locorum, ad fidem Catholicae defensionem & propagationem, bonarumque artium cultum, ut in ipsa regula dicatur. Chok. loc. cit. n. 17. Gonz. loc. cit. n. 47. cum communi.

8. Tertio excipiuntur quoque uniones ex causa dotis, & necessaria loci aliquius, aut rei pia. Chok. cit. n. 17. citans Crescent. dec. 1. de Paroch. in fine. Mandol. ad hanc reg. q. 3. Caputaq. dec. 42. p. 3. Gonz. n. 48. Garc. p. 12. c. 2. n. 282. Corrad. loc. cit. n. 26. moribus centum dicens suo tempore. Lott. l. 1. q. 29. n. 15. citans plutes pro hoc Rota decisi. Unde ait idem Lott. quid in Toletan. 28 Jan. 1610. obiter dictum, nempe modernas regulas complecti etiam uniones factas pro dote, & in augmentum cultus divini, minimè admitti, si ad dotem necessariam, augmentumque cultus divini necessarium referatur: & sententiam hanc, nempe non comprehendendi dictas uniones factas causâ talis dotis, firmatum esse etiam secundum modernas regulas à Rota in Aleriensi. benef. 15. Jan. 1618. dispositio liquidem quantumcumque generalis non videtur tollere privilegium specialiter à jure concessum. Corrad. loc.

Sectio II. Caput I.

452
 aut utilitatis. Lott. loc. cit. n. 29, ubi dum unio efficitur in facta pro commodiore sustentatione, iambique dicitur excludi causa necessitatis; & subjectus regularis revocatoris, ut hoc ipsius resolutum dicit in Toletan. 13. Jan. 16. 8. & 28. Jan. 16. 10. Card. de Luc. cit. a. 43. m. 5. ubi, quodsi, cestante precisa necessitate, unio principalius non tam respiciat Ecclesiam, epiusque cultum ac servitium, sed potius maiorem durationem seu commoditatatem possidentium ipsas prabendas seu canoniciatus, subjicit regula. Corrad. loc. cit. n. 28, ubi ait: dummodo tamen augmentum sit necessarium, non autem voluntarium, & fuisus ibid. n. 59. Junio. n. 61. & seq. ubi, quod Pius V. universitas vel potius unitate demandarat Praeceptoris aliquam mensam Capitulari Neapolitana, que deinde dum hec dūm effectuata fuisset, a Successore Pii V. fuit collata iteris, & quod dicta Praeceptoris fructus fuissent pro ilorum canoniciatum dotis augmentatione applicati, absque aliqua expressione, quod predicta Ecclesia ob tenuitatem fructuum aliquod sentiret in divinis detrimentum, aut cultus divinus in ea angereatur; & sic videbatur facta non pro dote necessaria, sed augmentationa, qua regula revocatoria iniuste resistere poterat, similiter in una Metensi unionis, ut habet Corrad. n. 64, cum Clemens VIII. mandasset supprimi quandam Parochialem, & unitaria mensa Conventuali alicujus Monasterii, eaque unio non fuisset effectuata, supervenientibus regulis revocatoriis Leonis XI. & Pauli V. remansit revocata; & quod non probabatur facta pro necessaria, sed tantum pro commodiore sustentatione dicti Conventus, ut apparebat ex verbis dicta unionis, nempe: ex hoc sustentatione & necessitatibus Prioris & Conventus non modicum consulteretur, ex inde que ipsi divinis laudibus commodius & efficacius insisterent, &c. Atque ita in fine predicta decisionis conclusum fuerit hodie per modernas regulas expressae revocari uniones factas etiam pro augmentatione dotis (intellige, non præcisæ necessario) vel pro conservatione (intellige iterum, non præcisæ necessaria) piorum & religiosorum locorum. Vel etiam ad erectionem novi beneficij, ita ut si erectione hæc non fuit necessaria, sed voluntaria, & pro maiore commoditate populi, semper iuret regula revocatoria, pro quo citat Achill. de Grassi, decisi. 1. super dicta reg. & decisi. Rota in Toletan. Capellan. Porro dicuntur dos vel augmentatione dotis necessaria, ita ut concludatur ad cultum divinum, ubicunque vel nulla dos est, vel ita tenuis, ut pro rursus insufficiente sit ad sustentationem ministrorum, dum, ut Natura cons. 37. n. 3. paria sunt nullam habere dorem & habere dorem insufficientem. Lott. loc. cit. n. 17 & 18. Corrad. loc. cit. n. 61. Et in hoc plurimum attenduntur verba unionis, an videlicet dicatur, eam fieri, quia alias non possunt ibi ministri commode haberi, quo cau concluditur ad necessitatem nisi forte adeat, qui cogi posset ad donationem vel dorem augendam; secus ac si diceretur, ut commodius habeantur vel sustententur ministri; utpote quod commodius supponit positivum, nempe satis commodes. Lott. loc. cit. n. 19. pro ut idipsum paret ex decisi illa Rota in dicta Metensi.

11. Quartò (si tamen casus hic diversus est à precedente) excipiuntur uniones factæ ad augmentum cultus divini. Gonz. loc. cit. n. 49. citans Caput. q. decisi. 42. p. 3. Mohed. decisi. 7. de privileg. Corrad. loc. cit. n. 24. citans Rotam decisi. 1. 43. p. 3. divers. dicentem, non esse verisimile, quod Papa voluerit

per regulam revocatoriam unionum etiam porcuparum revocare unionem factam ad augmentum cultus divini. Quamvis idem Corrad. n. 29. dicat, quod, cum regula revocatoria loquatur manus generaliter, ad eoque omnes casus in ea expressos comprehendere videatur, ut ex ejus lectura patet, omnes supradicti casus videantur expressè comprehensi, & non excepti (dicitur namque in regulatione non profundatione seu donatione & augmento & revocavit) se nihil habuisse contra regulam circa prmissa, sed tenuisse eam imperi, pro ut iacet, & ad verbum accipiendam esse, vel saltem loquaciter diu fuisse, donec videlicet plures decisiones per intellectum predictorum regulæ præterim Ze. c. 1. 43 p. 3. Divers. in qua tentum, hujusmodi uniones non comprehendendi, & quod in dispositione generali revocatoria non sit credendum, quod dicens voluerit comprehendere ea, qua concordant augmentation cultus divini. Et istam Thavis. 43. quam recitat Garc. n. 283. In qua dicitur, quod regula revocatoria unionum non sortitarum effectum, licet habeat ambigua verba (de quibz ambiguitate vide etiam Lott. loc. cit. n. 29. §. quamvis etiam de unionibus factis in favorem Ecclesiarum & piorum locorum, tamen non intelligatur revocata unio facta pro constitutione donis, vel etiam augmentatione cultus divini; quia si de his Papa cogitaret, vel interrogatus esset, ita verisimiliter respondisset. Videatur tamen id ipsum iterum restrigendum cum Lott. loc. cit. n. 15. ad augmentum necessarium cultus divini juxta dicta ad eam precedentem. Atque ita haec exceptio, ut & praedicta, nempe causa necessitatis deducitur ex defensione legislatoris, quod is censeatur dictas uniones ex dicta necessitate factas voluisse comprehendendere. Lott. loc. cit. n. 22).

12. Quinto excipiuntur a regula uniones factæ in vim contraclusi, vel ex causa onerosa. Chok. loc. cit. n. 17. Garc. p. 12. c. 2. n. 297. citans Putrem. 40. 337. l. 1. (ubi etiam declarat, quando unio facta per viam contractus) Mohed. decisi. 6. de privileg. n. 1. & 2. Gonz. loc. cit. n. 50. Corrad. loc. cit. n. 29. Lott. loc. cit. n. 23. qui tamen hoc ipsum distinguere ex Putre. loc. cit. ut procedat, si unio facta esset ex causa non contractus & realiter inita, non autem facta ex clausula robatoriva actus, quæ adjici solet. Et hec Garc. loc. cit. n. 299. quod in unione facta cum clausula: in vim contractus, habeat adhuc locum regulæ, juxta quod resolvitur Rota in Aduleb. anno 1540. & per Mohed. loc. cit. Put. decisi. 5. l. 1. & decisi. 11. 36. l. 3. p. 3. divers. addit etiam Garc. n. 297. fundo. n. 198. ex Mand. ad hanc reg. g. 8. n. 11. & seq. regulam hanc non videri habere locum in unionibus factis intercompensationem vel ex causa remuneracionis ob servitaria vel merita extraordinaria, quod ipsum tenet Chok. ad hanc reg. n. 17.

13. Sexto non habet locum regulæ, quando unus Ordo supprimeretur in totum, & ejus dependenti applicarentur. Gonz. loc. cit. n. 51. loc. cit. idem dicens a Rota in Tiroson. Prisnatus 16. Feb. 1520. ad finem. Chok. loc. cit.

Questio 942. Quidnam adversus dictam regulam Revocatoriam adhiberi possit, ac soleas cautela, ne hujusmodi uniones factæ in augmentum cultus divini, successores temporis revocari, aut de earum revocatione facta dubitari contingat?

Re

Respoudet Corrad. cit. c. 15. n. 57. ad tollendum omnino dubium solere peti à Papa revalidationem hujusmodi unionis, quæ per dictam regulam revocatae paretendi posset, & pro ea revalidatione porrigit Papæ preces seu supplicationem, cuius formam ibidem subicit Corrad. additque n. 58. quod ea causa semper habita fuerit necessaria ab antiquissimis & practicis Curialibus, dum in unione non ita liquidò appareat, eam fuisse factam in augmentum cultù divini, vel ex causis in dicta regula non expressis, sed aliis: vel etiam, si appareat facta in augmentum dotis, non tamen ex tali augmentatione deducitur præcisa necessitas, & sic dubitatur de illius unionis validitate. Porro petitam à novo Pontifice similem revalidationem visam sapè ab eodem denegari, ait ibidem Corrad.

Quæstio 943. *Dum unas dicit de regula Revocatoria, & alter asserit unionem fuisse sortitam effectum, penes quem sit probatio?*

Respoudet Garc. cit. c. 2. n. 300. remissive ad Mandol. ad hanc regulam. q. 7.

Quæstio 944. *An, dum dicta regula revocatoria unionum locum non habet, regula mensum capiat beneficia unita, que effectum sortita non sunt?*

Respondeo negativè: Neque etiam dicta regula mensum impedit, quod minus gratia seu mandatum de facienda unione alicujus beneficii, cum primùm per celsum vel decepsum possessoris vacaverit, derur executioni. Gonz. gl. 5. §. 7. n. 53. Secus verò est, ubi regula revocatoria locum habet. Gonz. ibidem. Quodsi etiam in Ecclesia accessoriè unita poneretur aliquis Vicarius perpetuus & titulatus, vicaria illa caderet sub regula mensum. Gonz. loc. cit. n. 54. Ac denique dum beneficium alteri unitum est æquè principaliter, ita ut iura triusque beneficij salva permaneant, licet ad invicem communicentur; cum tunc beneficium non perdat nomen, nec titulum, nec effectum beneficij, nulla est ratio, quare hoc beneficium, quod remanet ex duobus unitis compositum, non comprehendatur regula mensum. Gonz. loc. cit. n. 55. & n. 56.

Quæstio 945. *An, & qualiter, dissoluta unione, remaneat beneficium, quod prius erat, & si prius erat jurispatronatus, hoc ius patronatus quoque redeat?*

Respondeo ad primum sub distinctione: Si ragatur de suppressione, seu de unione non extintiva tituli, dissolutio hujus unionis solum removet impedimentum, quod prius fuerat inductum, neque ideo beneficium intelligitur deduci de noua esse ad esse, sive de novo creari. Lott. l. 2. q. 8. n. 85. citans gl. in Clem. ult. de rescrip. v. creatum. Anchar. ibidem n. 4. Barbat. n. 22. sed quod, ut Lott. n. 86. in eo titulo non extinto conservetur materia & forma essentia beneficij, licet impediatur collatio. Unde, quando dissolvitur unio, sive revocatur suppressione, beneficium non deciditur ab alio principio, sed ipsum est principium sui ipsius, ulque adeo, ut n. 87. Lott. ut pro reductione beneficij ita

suppresso ad statum pristinum non sit necessaria auctoritas Papæ, etiam si illa intervenisset in illa suppressione, ut Butrio in c. cum accessissent. de confit. Si autem agatur de suppressione extintiva tituli, quia jam non possunt remanere reliqua beneficij, nihil est, in quo conservetur substantia ipsius beneficij, per dissolutionem unionis beneficium deducitur de non esse ad esse, haberisque pro novo beneficio. Lott. loc. cit. n. 88. citans Joan. de Lignan. in cit. C. em. ult. quem sequuntur ibidem omnes, & Felix in cit. c. cum accessissent. n. 33. ac probans illud ex intercedit. de condit. & demonst. Pro hac autem dissolutione, à qua resultat hujusmodi nova creatio, requiri auctoritatem Papæ, ait Lott. cit. n. 88. & citat pro hoc Bald. in cap. cum accessissent. num. 16. Verum non video, cur ad talenm dissolutionem requiratur auctoritas Papæ; cum & Ordinarius unionem factam accessoriè, quæ est extintiva tituli, dissolvere possit, etiam ut dictum suprà, si unio facta fuisset auctoritate Papa ordinariæ, & etiam beneficja erigeret; adeoque cur dici nequeat, quod Episcopus auctoritate suâ dissolvendo unionem, hoc ipso simul, vel etiam per actum distinctum creet de novo beneficium.

2. Respondet ad secundum: An quoque resurgat in hoc casu posteriori ius patronatus, quod una cum extincione tituli in totum perierat, dubitari posset, viderisque ex æquitate dicendum, quod si etiam de novo creetur illud beneficium, nempe, quod vel hoc ipso resulteret quoque ius illud patronatus, vel una cum creatione nova beneficij constitutuar ab Episcopo. Et sic, quod jus patronatus redeat, sentiunt Azor & Castrop. suprà citati, ubi, qui vocandi ad dissolutionem unionis. Videatur etiam hoc facere, quod tradit Lott. l. 2. q. 31. n. 32. quod dissoluta unione res redeat ad naturam suam, & sic beneficium, quod vi unionis non erat amplius conferibile per concursum (dem erat Parochialis) dissoluta unione debeat iterum conferri per concursum. Videtur tamen etiam obstat in contrarium, quod beneficium semel liberatum à servitute hac jurispatronatus, non possit eidem de novo subiici, sine nova causa, ex qua solet concedi jus patronatus, ut firmari videretur similis domi, si dissoluto per mortem matrimonio, resurgeret à mortuis maritus, non hoc ipso uxori adhuc viventi obligaretur; uti nec servus ad vitam resuscitatus foret amplius servus. Ad illud Lotterii de concursu etiam dici potest, convenire hoc omni beneficio Parochiali de per se existenti, adeoque non mirum, quod dissoluta unione tale beneficium cadat iterum sub hac regula communis omnibus Parochialibus. Porro, quod ait Lott. l. 2. q. 8. n. 82. decisum à Rota in Spoleto. Abbatis 19. Decemb. 1625. Eum, qui mediante certa pecuniarum quantitate obtinuerat dissolvi unionem, & ex hac causa decerni sibi esse acquitatum jus patronatus (quod ipsum ius non aliter, quam ex privilegio obtentum ait Lott) hoc inquam intelligendum videretur, ubi beneficium illud, quod unitum fuerat, ob tenues hos redditus redotatur à tali, vel ejus dos agetur, ut per se jam subsisteret possit; & sic pariter de tali redactorie in has unionis dissolutione loquendum in ordine ad jus patronatus antiquum, ac de redactoriore vel augmentatore dotis beneficij non uniti.